

norden

Nordic Council of Ministers

Nordiska genresursrådets verksamhet 2005

1. Sammanfattning av Nordiska genresursrådets verksamhet 2005

Nordiska genresursrådet har hållit två möten under år 2005. Verksamheten har under 2005 inriktats på uppföljningen av ministerdeklarationen om tillträde och rättigheter till genetiska resurser (Kalmardeklarationen), särskilt vad gäller nationell uppföljning och internationellt informationsutbyte om nordiskt genressamarbete. En sammanställning av ländernas implementering av Kalmardeklarationen behandlades på sommarens ministermöte för fiske, jord- och skogsbruk och livsmedelssamarbete. NGRs informerande "outreach" verksamhet med informationstillfällen i internationella fora som pågått under de senaste åren har väckt stor uppskattning. Vi kan klart se ett större globalt intresse och en bredare kunskap om nordiska genresursaktiviteter bland deltagarna på internationella fora. Vidare har NGRs verksamhet under året riktat in sig på samarbete med danska ordförandeskapet om uppföljningen av Nordiska rådets rekommendation 16/2003 om samexistens mellan konventionella och ekologiskt odlade grödor. Ordförandelandet anordnade ett seminarium om GMO och konventionella grödor i form av ett rättssalsdrama i december 2005. Vad gäller genetiska resurser i kommersiellt nyttjade fiskarter har NGR tagit ställning till och prioriterat rekommendationerna från ett seminarium om temat som hölls på Island i början av år 2005. Resultaten har delgetts MiFi och diskussioner har förts hur uppföljningen av rekommendationerna från seminariet kunde ske på ett ändamålsenligt sätt. NGR har även ansökt om pengar från BU potten och sektorerna för att arrangera ett seminarium för användare av genetiska resurser i syfte att informera om rådande internationella regelverk på området. Ansökan beviljades men NGR har varit tvungen att uppskjuta seminariet så att det kommer att hållas under första halvåret 2006 istället. Det finns ett stort behov för ett sådant seminarium, då det är klart att kunskapen om rådande regelverk på området för tillträde till genetiska resurser och fördelningen av nyttan från dessa bland dem som använder sig av genetiska resurser i många fall är bristande. Detta är inte bara ett nordiskt problem, men ett globalt sådant och liknande kapacitetsuppbyggnad på området pågår världen över för tillfället. De nordiska länderna har även varit involverade i utredningen om förhållandet mellan nationella och nordiska program vars syfte är att effektivisera samarbetet och skabe bedre koordination mellan nationellt och fælles-nordiskt arbete.

En kartläggning av indikatorer för genetiska resurser har sammanställts och uppföljningen av denna har diskuterats under året. Verksamheten är en uppföljning på rekommendationerna i BU-strategins indikatorrapport.

På området for informations- og kunnskapsspridning har Nordiska genressursrådet i tillegg till ovannämnda internationella informationsspridningsprosjekt deltagit i arbeidet for att följa upp den nordiska kommunikationsstrategin for bärkraftig förvaltning av genetiska resurser.

2. Implementering av Nordiska miljøhandlingsprogrammet 2005 - 2008

Nordiska genressursrådet tar i sitt arbete utgangspunkt i bl.a. miljøhandlingsprogrammets målsætning 3.4 om genetiske resurser og 3.5 om genmodifiserte organismer.

3.4 Genetiske ressurser

Mål: De nordiske lande vil bevare og anvende de genetiske ressurser på en bæredygtig måde samt fremme en global retfærdig fordeling af nytten af de genetiske ressurser.

Nordiska genressursrådet främjar implementeringen av Konventionen om biologisk mångfald og FAOs fördrag om växtgenetiska resurser for livsmedel og jordbruk genom att på sina möten diskutera både nationella åtaganden på området samt genom informationsutbyte og diskussioner kring aktuelle internationella förhandlingar. Blandt andet deltager de nordiske lande med 3 repræsentanter i den under FAO-traktaten for plantegenetiske resurser nedsatte arbejdsgruppe, som skal udarbejde forslag til konkret aftale om udvekslingen af plantegenetiske reserur inden for FAO traktatens multilaterale system. Dessutom är informationsspridning ett gott sätt att bygge upp og utveckla kunnskapen på området.

3.5 Genmodifiserte organismer (GMO'er)

Mål: Der skal tages hensyn til Nordens økologiske, forvaltningsmæssige og kulturelle særegenheder ved udvikling og anvendelse af regler for biosikkerhed og risikovurdering i sammenhæng med forskning og produktion i fuld skala af genetisk modificerte organismer (GMO'er).

De nordiske lande vil arbejde for at samordne de nordiske myndigheders arbejde med biosikkerhed og risikovurdering i forbindelse med tilladelser og tilsyn med forskning og produktion af genetisk modificerte organismer. Norden vil bidrage med indspil vedrørende grænseoverskridende anvendelse af levende, modificerte organismer, GMO'er, og ved gennemførelse af Cartagena-protokollen, som f.eks. omfatter mærkning og identifikation af GMO'er. Der vil også blive fokuseret på problemstillinger knyttet til sameksistens, hvor GMO'er og konventionelle sorter dyrkes side om side.

På dette feltet har det vært et ad hoc samarbeid mellom de nordiske og baltiske land under prosjektledelse fra Finland. Nordisk genressursråd uttalte seg om prosjektsøknaden. Det ble arrangert et seminar i Finland i 2005 med følgende målsetting: "to identify common views and priorities in the Nordic and Baltic countries dealing with GMO issues, such as risk assessment, co-existence and monitoring practises". Pga dette arbeidet har NGR i 2005 ikke igangsatt egne overlappende aktiviteter på GMO feltet. Det forventes også en oppfølging av dette

prosjektet i form av et nettverk av deltagere fra forvaltningene i de nordiske og baltiske land som arbeider med GMO-spørsmål.

Plantedirektoratet under det danske fødevareministerium arrangerede i juni 2005 en workshop om sameksistens mellom genetisk modificerede, konventionelle og økologiske afgrøder med deltagelse fra alle de nordiske lande.

I forlængelse af ovenstående afholdt direktoratet i oktober 2005 et seminar med fokus på kompensations- og ansvarsspørgsmål i relation til sameksistensproblematikken. Det andet og sidste møde i arbejdsgruppen afholdes primo 2006.

Endvidere forestod Plantedirektoratet i december 2005 et offentligt arrangement om genteknologi og plantegenetiske ressourcer, som belyste, hvilke muligheder forskere og planteforædlere har for at udvikle fremtidens kulturplanter henholdsvis med eller uden brug af genteknologi.

3. Nordiska genresursrådets konkreta bidrag till nordiska ämbetsmannakommitté- och ministermöten

Nordiska genresursrådet bidrog till sommarens ministermöte för fiske-, jord- och skosbruks jämte livsmedelsministrarna med en sammanställning av implementeringen av den nordiska ministerdeklarationen om tillträde och rättigheter till genetiska resurser från 2003, den s.k. Kalmardeklarationen.

I samband med ministermötet arrangerades även ett gemensamt möte mellan ministrar och nordiska intresseorganisationer. Bland annat diskuterades bioteknologi, GMOer och sameksistens på den ovenförnævnte workshop.

4. Nordiska genresursrådets konkreta bidrag till internationella förhandlingar

Nordiska genresursrådet arrangerade ett side event under det tredje mötet för Biodiversitetskonventionens arbetsgrupp för tillträde till genetiska resurser och rättvis fördelning av nyttan från dessa under mötet i Bangkok 14 februari 2005.

Under side- eventet presenterades det nordiska samarbetet kring genetiska resurser mer allmänt samt nordiskt arbete för uppföljningen av Bonn riktlinjerna och FAOs traktat om genetiska resurser för livsmedel och jordbruk. Norge presenterade det nationella lagförslaget för biologisk mångfald. Sverige presenterade arbetet med att ta fram en handbok för användare av genetiska resurser. Finland presenterade nationella erfarenheter av arbetet för att implementera det internationella regelverket. Side – eventet var en uppföljning på tidigare års informationssatsning och lockade än en gång ett stort antal deltagare. Flere ledande förhandlare, högt uppsatta tjänstemän från nationella, regionala samt internationella instanser fanns på plats.

Programmet väckte livlig diskussion och mycket positiv feedback. Deltagarna har framhållit att de väl genomförda tillställningarna förmedlat ett klart budskap om Norden som en aktiv samarbetspartner i genresursfrågor; bl.a. genbanken i SADCC området samt Nordens aktiva, pådrivande roll i internationella förhandlingar är goda

exempel på detta. Speciellt u-länderna har uttryckt ett stort intresse för den nordiska regionala organisationsmodellen för genressamarbete; i vilken ingår nordiska genbanker för växtgenetiska och husdjursgenetiska resurser; ett nordiskt skogsgenetiskt nätverk samt Nordiska genressrådet som viktiga element.

5. Informationsverksamhet

I tillägg till ovan refererade internationella informationsinstans har Nordiska genressrådet även deltagit i arbetet för att implementera den nordiska kommunikationsstrategin för bärkraftig förvaltning av genetiska resurser.

6. Samarbete med andra grupper och sektorer

Under året har Nordiska genressrådet samarbetat med MiFi i uppföljningen av resultaten från expertseminariet om hur fiske på kommersiellt viktiga arter påverkar dessas genetiska diversitet. Nordiska genressrådet har även fungerat som remissinstans för miljösektorns arbetsgrupper i ärenden som berört dess arbetsfält.

7. Projektkatalog

Nordiska genressrådet bedriver inte projektverksamhet i egentlig mening. Dock ansöks om medel för utredningar att fungera som underlag för diskussion och beslut i rådet.

8. Gruppens sammansättning

Ordförande 2005	Morten Damkjaer Nielsen, Fødevareministeriets departement
Sekreterare	Kerstin Stendahl-Rehardt, //Miljöministeriet, Finland
Danmark	Hans Erik Svart, Skov- og Naturstyrelsen
	Henry Damsgaard Lanng, Fødevareministeriets departement
Finland	Elina Nikkola, Jord- och skogsbruksministeriet
	Marina von Weissenberg, Miljöministeriet
Island	Thorsteinn Thomasson, Lantbruksministeriet
	Árni Bragason, Umhverfisstofnun
Norge	Grethe Evjen, Landbruks- og matdepartementet
	Birthe Ivars, Miljøverndepartementet
Sverige	Lennart Pettersson, Jordbruksdepartementet
	Ingela Byfors, Jordbruksdepartementet
	Robert Andrén, Naturvårdsverket
Åland	Ulla Boman, Ålands landskapsstyrelse
NMRS	Sidsel Marie Dyekjær, miljøsektorn
	Lise Lykke Steffensen, jord- och skogsbrukssektorn
	Ásmundur Guðjónsson, fiskesektorn

I enlighet med ett tidigare beslut har direktörerna för de nordiska genbankerna; Bent Skovmand från Nordiska genbanken och Erling Fimland från Nordisk genbank husdjur, deltagit på NGRs möten och detta har tillfört ett klart mervärde till diskussionerna och informationsutbytet.

9. Ekonomisk redogörelse

Medel 2005

Inbetalt från Nordiska ministerrådet

DKK 400 000

Budgetpost	Använda medel 2005 EURO	Budget 2005 DKK 200 000 EUR 27 027	Budget 2006 DKK 200 000
Arvode samt social-avgifter, Sekreteraren	27 000		
Resor samt per diem, sekreteraren inkl. Ordf.	13 369	DKK 100 000 EUR 13 513	100 000
Adm.kostnader Post, tele, kontorsart.,moms	2 482	DKK 20 000 EUR 2 702	20 000
Projektmedel	634	DKK 80 000 EUR 10 800	80 000
TOTALT	31 455	DKK 400 000 EUR 54 054	400 000

Samfinansiering andra sektorer, BU-puljen

Slettet: ¶

Projektet om anordnande av workshop för användare av genetiska resurser har beviljats medel enligt följande:

BU potten	DKK 166 250
Miljösektorn	DKK 83 125
Jord och skogsbrukssektorn	DKK 83 125
TOTALT	DKK 332 500